

Aan de heer Johan De Poorter
Provincieraadslid N-VA West-Vlaanderen
johan.depoorter@west-vlaanderen.be

Brugge, 14 februari 2022
O.Ref.: ASG12/22/CD659

Betreft: aangespoelde oliebolletjes op onze stranden

Geacht provincieraadslid

Graag bezorg ik u de antwoorden op de door u gestelde vragen met betrekking tot de vervuiling van de Vlaamse kust door de aangespoelde olie.

Op maandag 7 februari spoelden olieresten aan op de stranden van de gemeenten Middelkerke, Oostende, Bredene en De Haan, alles bij elkaar een strook van zo'n 19 kilometer lengte.

- Is er al meer nieuws over de reden van de vervuiling ?

De analyses van de oliestalen zijn nog lopend, maar de eerste resultaten geven aan dat de aangelande olie wellicht een 'Very Low Sulphur Oil' (VLSFO) betreft. Dit is een zwavelarme brandstof en dus een nieuwe generatie fuels.

Er is ook geen match gevonden tussen de huidige oliestalen en referentiestalen van andere recente maritieme accidenten voor de kust (zoals de Flinterstar, Baltic Ace).

Deze info, in combinatie met de relatieve versheid van de binnengebrachte (nog veerkrachtige) teerballen, lijkt aan te geven dat de eerder geuite hypothese van olieoverlies uit een historisch scheepswrak wellicht niet correct is.

De piste dat het gaat om een recente operationele olielozing afkomstig van een schip, lijkt nu meer aannemelijk.

Modelsimulaties wijzen er verder ook op dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat de oliepollutie op onze Belgische stranden afkomstig zou zijn van het recente incident met de Julietta D in de Nederlandse wateren (nl. een aanvaring op 31 januari jongstleden in het ankergebied van IJmuiden, Nederland).

Een 'backtracking'-modelsimulatie (dit is een simulatie die de drift van een olievlek terug in de tijd simuleert, om zo de oorsprong na te gaan) gaf eerder aan dat de gestrande olie potentieel afkomstig was van de centrale vaarroute in het noorden van de Belgische EEZ (Noordhinder TSS), in de loop van zondag 6 februari. Door de hoge scheepvaartdruk in dit gebied Noordhinder TSS, en de graad van onzekerheid die gepaard gaat met dergelijke modelsimulaties (dit is net zoals bij weersvoorspellingen), is het helaas niet echt doenbaar om op basis van die info een vermoedelijke dader te identificeren.

- Welke diensten werken samen om deze vervuiling aan te pakken?

De opruiming gebeurde via een samenwerking tussen de Civiele Bescherming, de brandweerdiensten van de hulpverleningszone 1 en de technische diensten van de betrokken steden en gemeenten. De werkzaamheden werden gecoördineerd vanuit de multidisciplinaire CP-OPS die ingericht werd in de brandweerkazerne van de stad Oostende. Omwille van de beperkte grootte en de omvang van de aangespoelde olieresten gebeurde de opruiming van de verontreiniging handmatig. In totaal werden hiervoor een vijftigtal personen ingezet.

- Verloopt de opruiming volgens plan?

De opruiming van de stranden is gestart op dinsdagochtend om 9 uur en men is ermee bezig geweest tot 14 uur. Een uur later al kon de operationele fase, die afgekondigd was naar aanleiding van de aangespoelde olieresten, stopgezet worden. De zakken met de verzamelde olieresten werden door de betrokken gemeenten opgehaald en naar de lokale containerparken gebracht. Op woensdagochtend, na het hoogtij van 8 uur, is er een extra controle van de stranden geweest op mogelijks bijkomende aanspoeling van olieresten.

- Zijn er verbeterpunten ? Wordt er een evaluatie gemaakt ?

Een evaluatie wordt standaard opgemaakt na elke incident, weliswaar niet altijd meteen. Ook dit incident zal dus ten gepaste tijde geëvalueerd worden want het is altijd mogelijk om 'lessen te leren' en de werking ten goede te verbeteren. Eén van onze kustwachtpartners, BMM, heeft alvast meegegeven dat alle betrokken overheidsdiensten, inclusief mijn medewerkers, zeer alert gereageerd hebben en de graad van de pollutie de opkuis zeker rechtvaardigde.

- Kunt u een overzicht geven van de soorten vervuiling aan onze Vlaamse Kust in 2019, 2020 en 2021? Zijn de daders kunnen gesnapt worden? Hoeveel bedroeg telkens de kostprijs van de vervuiling? En is de kostprijs in deze gevallen (deels) gerecupereerd kunnen worden bij de daders?

BMM beschikt enkel over statistieken van zee-verontreiniging, die waargenomen werd tijdens de door hen uitgevoerde toezicht operaties boven de Noordzee vanuit de lucht. De data van het Belgisch programma voor luchttoezicht boven zee voor de periode 2010-2019, zijn terug te vinden op <https://odnature.naturalsciences.be/mumm/nl/aerial-surveillance/results>, deze van 2020 op https://odnature.naturalsciences.be/mumm/nl/blog_news/post_1572. De data van 2021 worden momenteel nog verwerkt en zullen het onderwerp uitmaken van een Newsflash in maart 2022. De BMM beschikt niet over statistieken van pollutie op de stranden.

BMM is de Wetenschappelijke Dienst Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee, onderdeel van de OD Natuur, (<https://odnature.naturalsciences.be/mumm/nl/>)

Overzichts informatie over vervuiling van de stranden wordt helaas niet bijgehouden. Mijn diensten deden hierover navraag bij zowel de federale politie (SPN – MIK), de hulpverleningszones, de Civiele Bescherming als DG Leefmilieu. Allemaal diensten die op de één of andere manier een rol te vervullen hebben wanneer we geconfronteerd worden met de vervuiling van de stranden.

Geen van hen kon mij het antwoord op uw vraag bezorgen aangezien ze geen gedetailleerde statistieken van dergelijke vervuiling bijhouden.

Ook voor wat uw vraag naar 'soorten vervuiling' betreft (dus niet enkel olie, maar bv. ook parafine, FAME, ...) bestaat er geen systematische registratie van dergelijke incidenten waarvoor ook opruimingsacties noodzakelijk zijn. Dergelijke interventies worden uitgevoerd door de diensten van de getroffen kustgemeenten met ondersteuning van de diensten van het Vlaams Gewest, brandweer en Civiele Bescherming, doch dit wordt zelden als een incident gecatalogeerd waardoor deze info in geen statistieken terug te vinden is

- **Is er overleg met de buurlanden (Frankrijk en Nederland) hoe zij deze problematiek aanpakken in zulke gevallen?**

Mijn diensten hadden meteen al de eerste dag contact met de Nederlandse collega's omdat we weet hadden van een eerdere vervuiling in hun wateren (die er niks mee te maken bleek te hebben).

De samenwerking tussen de Noordzeelanden ter bestrijding en voorkoming van zee-verontreiniging wordt geregeld door het Akkoord van Bonn. Dit akkoord garandeert de uitwisseling van informatie bij grensoverschrijdende pollutie-incidenten, regelt de coördinatie van de toezicht operaties en houdt de mogelijkheid tot bijstandsaanvraag in bij grote verontreiniging. In het kader van dit akkoord werden ook operationele en rapporteringsprocedures afgesproken, en worden ook lessons learnt en best practices uitgewisseld. Voor meer info zie <https://www.bonnagreement.org/>.

Ik hoop u hiermee voldoende informatie te hebben verstrekt.

Met de meeste hoogachting

Carl Decaluwé
Gouverneur van West-Vlaanderen